

Het woord ver-leden drukt uit dat het lijden is gedaan. Een bepaald lijden behoeft niet meer be-leden te worden. Het is ver-leden tijd.

Het kan ook in progressieve vorm worden uitgedrukt, zoals in het be-drijven van bijvoorbeeld kunst o.i.d. Het is tijd die nog voort duurt.

Dergelijke woorden drukken acties uit, waarmee we de tijd maken tot wat het is. Is het de tijd die tot tijd wordt doordat ze bedreven wordt tijdens het bedrijven van handelingen?

Ik ben geneigd om te zeggen “zonder handelingen geen tijd”.

Is handelen overigens ook het ver-drijven van tijd? Zelfs verdrijven van leven?

Handelingen die wij als minder belangrijk beoordelen, laten we immers vallen onder tijdverdrijf?

Verdrijf ik nu zelf ook de tijd met het noteren van dit soort dingen, door het te zien als een taalspel?

Kan ik dit taalspel ook gebruiken als een bevestiging van een filosofische gedachte?

Is dit allemaal wel zo? Of hang ik aan de wereld van het woord als zijnde een illusoire wereld, waaruit ik met een ontevreden gevoel stap, om de straat op te gaan voor de broodnodige boodschappen, afspraken en verdere verplichtingen?

Is het toch de valkuil? Dient er eigenlijk nog niet een alles ontluisterende vraag te volgen? De essentiële vraag, die het bestaan in het associatie-gebied van taal naar werkelijkheid al of niet ongedaan maakt?

Uiteindelijk, wat blijft er eigenlijk werkelijk over?

Het bestaan met de ander in gebieden waarin onze energie blijvend gevoed wordt? Aangezwengeld vanuit een hartstocht?

Omdat taal en zelfs taalspel geen antwoord geeft dat ons behalve eventueel verstandelijk, maar niet echt gevoelsmatig de verandering geeft waarmee we de straat op kunnen, lijkt toch bezig zijn “met de anderen”, het voor de hand liggende.

Tot ziens taal, welkom mens. Ik ontmoet u om van een ander moeten ontdaan te worden.

*iets wat licht?
wat tegelijkertijd
ook huilt?*

Is het van dichtertlijk denken naar dichtertlijk wonen.

Van wonen in taal naar wonen in de wereld en “er bij zijn”?

*eindelijk bij jou
dat toch is
wat het is
lijf en leden
praten in taal van lust
die de stem is
die baart als het heden
zodat horen en zien
niet vergaan
vooralsnog*

Waarover, ja “waarover”, mij nog druk, ja “druk” te maken. Wat kan ik, naast mij druk te maken, doen?

Wat levert het vergrijp aan een “waarover-onderwerp” mij op? Een filosofisch antwoord kan zijn: het doende zijn.

Kan het een transformeren betekenen van observatie naar het spelen van en met wat ik in mij houd? Uitstraling en intonatie met als middel een “waarover-onderwerp”?

Lachend-huilend-lachend.

Moedig mijzelf actief erend acterend in een moed van zijn?

*in moed van zijn
mijn moedig zijn
moed mij te zijn
onder mensen
de anderen en jou*

In m’n fysiek verschijnen speel ik mijzelf i.p.v. mijn denken.

Overtuigend wat ik in mij houd. Woord, gedachte, houding.

Fysieke gedragingen van lijf en van leden.

September 2003:

*Lijkt het, dat hij het niet haalt, de opdracht?
Het dan rede is zijn eigen dood te aanvaarden.
Slechts nog ademt, in een zekere waardeloosheid.
Het besef van ontoereikendheid, een mogelijke redding is.
De noodzakelijk overblijvende overgave.
In eindigheid, eindelijk niets anders dan zorg over blijft.*

‘Wat had het licht ons getoond?

Het van zich zelf sprekende “al”, immers?

Het gebed was ons enig ter beschikking staande antwoord.

Nogmaals, geef je over want je hebt bij voorbaat verloren als er niets te winnen valt.’

‘Omdat ik zelf ontoereikend ben, ben ik zo’n soort zelf, of niet soms?

Volgens mij is de zaak rond, het oog en alles in het universum en in de micro kosmos. Rond en vicieus. En zijn er allerlei bronnen, die ons te denken geven, in ons metaforisch bestaan. Het is het gebod dat ons gebiedt, dat het geboden is nu te leven met ons ontoereikend zelf. En met het daarvoor kloppend hart.

Een menselijke expressie.’

09/09’03:

‘Van dagboekantekening naar ik-tekst, die niet voor anderen-is-bestemd.

Van Szymborska, van 1923, dichtster, als ze nog leeft, naar ik hoop. Krakou Polen.

[Maart 2004, op de Buchmesse in Leipzig, zeiden ze dat ze nog leeft]

Oude zielen, die weten, maar ook dichten, in verlost-zijn. Als het ware de opdracht gehaald hebben?

Verlossing, een religieuze uitdrukking waar ik tegenwoordig van houd.

Ik, als de aan de ander denkende t.o.v. de “hij” die alleen maar schrijft’.

17

DE POEZIE STEUNT

OOK IK, OP MIJN WEG UIT MIJZELF GEBOREN TE WILLEN WORDEN.

‘Het eethuis heet nu Gorter’, zei de man.

‘Dus de dichter?’

‘Ja, daar slaat het op’.

De man praatte aan een stuk door.

‘Wat praat je veel’.

‘Thuis ben ik rustig, dan heb ik geen publiek’.

Hij bezoekt strandtent. Zit achteraan, bij open raam. Neemt foto van stellen. Denkt aan Gent, waar hij was, van de week. Ook hier dient hij zich goed te voelen, alleen en met whisky op blauw houten tafelblad, een sfeer, dicht op wat nu gebeurt.

Gent, de laatste expositie van Jan Hoet, getiteld “gelijk het leven is”. Intens, dringt dat nu in z’n geheel tot hem door. Zo ook andere goede plekken in die stad. Is het noteren daarvan, het willen overstijgen van de dood? Het onderste en niet bereikbare uit de kan?

Nu zit hij eindelijk in café Gorter en leest het enige boekje dat daar ligt.

‘Poëzie ik klem mij aan u vast’.

15/09’03:

Het onuitspreekbare blijft een ruis achter wat drijft, achter het aan jou mede te delene.

Steeds weer het eventueel mogelijke. En te zelden, doen, als een hartekloppen, als een bloed dat stroomt.

20

HET ONTVANKELIJKE

*'je over te geven aan de daarvoor ontvankelijke ontvanger
een gebeuren bij de gratie van elkaar'*

*Hij dichte anderen toe
aan wie mag ik mij geven?*

*dus zocht hij naar
de intonatie van de stem
de expressie in het gezicht
de algehele houding
van die ander
tussen en tijdens
de wisseling van woorden
het gebeuren
in de ruimte tussen twee mensen*

*zoals ook de tussenruimte
tussen objecten architectuur*

*en in het fenomeen
van bedrijven van
taal en ruimte-kunst*

*en dan het feit "dat"
dingen zich voltrekken
je daaraan te geven
aan de ontvankelijke
aan het openstaande*

21

WERKELIJKHEID

November 2003:

*'de vaststelling van het vastgestelde
de reductie van de uitvergroting
zoals het gebruik van taal
als aanmatiging van
de zogenaamde werkelijkheid'*

'Volgens een boeddhistische monnik is de werkelijkheid uiteindelijk, de leegte.

Het gaat er om je daar aan over te geven.

Hoe daar het gemoed, aan over te geven?

Dat de consequentie van deze gedachte is, dat het, wegens leegte, tot niets anders kan leiden dan tot de opdracht je te openen voor 'zoals het nu eenmaal is, de leegte'. Als iets dat het gemoed tegemoet komt. Het gemoed ontmoet zichzelf. Leven is lijden. De gemoederen worden beroerd door het lijden. En dat het de liefde is, die het lijden draagbaar maakt'.

Voor de doopsgezinde kerk, langs de Zaan, liggen de geelbruine naar beige neigende herfst-bladeren behoorlijk verspreid, op het brede trottoir. Een beperkt aantal, met grote tussenruimten. Hierdoor krijgen ze een eigen identiteit en een essentiële belangrijkheid. Zij vertegenwoordigden voor Marein, het van het kaf gescheiden koren. Symboliek van wat er uit de chaos van te veel te bedenken mogelijkheden, overblijft voor vruchtbaar gebruik.

Bovendien had ik vannacht een droom waarin een vrouw mij naderde, met zwarte lettertekens op een beige jurk. Nadat ik haar wenkte, naar mij toe te komen. Het vond plaats op een groot groen veld.

Het leek het leven in de taal, dat uit de in haar opgesloten tijd, wil treden. Op het lijf geschreven.

Tegelijkertijd is vandaag de zoveelste sterfdag van zijn vertrouwenwekkende vader. Hij bedenkt nu dat hij zijn overblijfsel in dichtvorm kan zijn. De vorm waarop hij nu vertrouwt. En hiermee leef-tijd overhoud, tegen de chaos van het denken.

Zoals eigenlijk alleen de dichterlijke vorm van verantwoording overblijft, waar de chaos van het denken, de omtrekkende bewegingen van zijn. Dit toenemend te omarmen. Ja wel!

Alzo ook dat In deze zelfde huizenrij het geboortehuis van de dichter Herman Gorter staat.

Dit alles, het voor vruchtbaar gebruik overblijvende, de taal die uit de in haar opgesloten tijd wil treden, hij, het overblijfsel in dichtvorm, Gorter. Het raakt hem in de zin, dat het van buiten komende krachten zijn die hier samen komen, en hem in ieder geval aanzetten tot veranderen van de aanpak van zijn dingen. Door symboliek, zonder waarheid-betekenis, doch alleen als stimulerende kracht.

‘Genoeg om mee te bestaan.

Als energie om de energie.

Kosmos vanwege de kosmos.

Leven om leven.

Enzovoorts...’

‘Als Pa mijn gedrag niet meer begreep zei hij altijd “wees toch jezelf”.

Misschien voelde hij toch de mogelijkheid dat zijn zoon zichzelf zou moeten kunnen zijn. En ik denk zelf ook wel eens, eigenlijk ben ik een persoon die het zichzelf niet moeilijker wil maken dan nodig. Zo’n zelf, ben ik dan toch zelf?’

‘Al met al, de zaak is weer eens rond, dus een cirkel.

Het moment is daar om er uit te treden. Zoals de herfstbladeren, de droom enz. symboliseren, moet de zaak vallen voor de zin van een andere beweging.

Een spiraal richting ruimte? Of andersom? Voor het “dat” het zij, zo het zij?

Als een spontaan overwogen gang?’

*inzicht in het gezicht achter de tekens van taal
tekens als woorden die het gezicht van krachten zijn
gevolgd door bewegingen
die functioneren bij de gratie van elkaar*

‘De tekens vertellen het verhaal van de fenomenen van kracht en beweging, van ruimte en tijd.

Tijd als de volgorde der verschijnselen.

Einstein’s $E=Mc^2$ in het kwadraat, natuurkundige krachten tegenover onze psyche die er in tekens achter taal mee om gaat. Waardoor woorden tot symbolen zijn gemaakt en het gezicht er achter, voelbaar wordt als het voelend weten.

‘Wat is er nog beschikbaar om mijn onbewuste wakker te maken?’

*licht geluid geur smaak huidcontact
zoals natuur-geluid
de lucht...haar geur
het zand in de hand
het water op de huid*

‘Verschijnselen met gevoelsbevorderende uitnodigingen?!

En welk instrumentarium heb ik zelf hiervoor ter beschikking?

Instrumenten ter aanvulling van organische werktuigen van zelf-expressie?’

*oproepend de sferen
van verleden plus heden plus toekomst
en de totaliteit van het onbewuste
dat zich in dromen en visioenen kenbaar maakt*

voor dieren. Jong en oud op banken, lezend met een fles bier binnen handbereik. Of mijmerend. Zijn het voornamelijk de ouderen die verleden verwerken? Maar, in het algemeen een omstandigheid voor mentale rust. Waarin mijn lijf warm, stil en langzaam, tot vertoeven bereid is. Ik verwerk mijn evaluatie. Stuurde geestverwanten mijn laatste woorden uit Berlijn. Over gezamenlijkheid en hoe je dat brandende houdt.

30-03-'04:

Dag in park 'Am Friedrichshain'.

Mensen en hun dingen, een liefdevolle uitstraling. Er wordt veel gelachen. Mij hier thuis te voelen, mijn evaluerende aantekeningen noterend. Ook corrigeer ik hier de bundel, en reageer op de openheid in de brief van een vriend en schrijf aan en met mijn alter-ego. Het lijkt daadwerkelijke praktijk-taal, want er vallen dingen samen op dit zelfde moment.

De verwantschap met mijn geestverwanten, met daarmee de aantekeningen, en dat met mijzelf en dit prachtige park, waarin mensen stralen en ik in deze warmte baad. Met geluk uitstralende mensen om mij heen. Zij, de liefdevolheid van de lente en ik, vallen zomaar samen. Zij zien elkaar, en ook mij, heen en terug.

Op deze plaats van handeling, produceer ik, in een half bewust er van zijn, daarmee associërende aantekeningen. Is schrijven hier dan ook een vorm van leven dat de samenhang toont en tegelijkertijd is?

Hier heerst zo'n samenhang. Te formuleren als eenheid van tijd, omstandigheid en plaats van handeling, en mijn eigen aanwezigheid.

Ich liebe dieses Berlin. Laat ik dit afscheid, want over enkele dagen reis ik af, in Nederland door laten gaan als een "nu" en een is.

31-03-'04:

Opgenomen te zijn in de samenhang als tegelijkertijdheid van belevingen, en dan te denken dat het anders is, maakt dat je je er niet aan over geeft. Het belemmerende denken?

dam doet denken. Het doet goed in dit tussengebied te zijn. Wat verlang ik nu? Naar de ander, naar een wens-beeld, de goede situatie? Wat geldt er voor de ander? Na vijf weken Berlijn. Wij, met de wens nu wat anders te zijn? De vraag naar het vermogen daartoe, het te kunnen beantwoorden in gedrag?

Een lichte benauwdheid nu, zegt dat het beter is dit soort noteringen te laten.

Het woord is “onderhoud”. Van geestverwanten en mijzelf.

Nog steeds klinkt de Indische muziek en zit er rode wijn in mijn glas en zit ik nu hier en beweeg en drink en leef. Wil ter toegang zijn voor de ander en de zomaar opkomende gedachten, associaties die ingepast schijnen te kunnen worden in een samenhang. Dat te voelen in de tekens van het lijf. Een denkend lichaam? Niet zo rond? Maar wel heel subtiel, beïnvloed door sferen ook. Fluisterend...

een nog zachte echo

iets dat moet wennen

AMSTERDAM NU EN LATER

14/04'04:

Blijft de vraag, de vraag? Of is zij het antwoord zelf? Dient de vraag alleen maar ongedaan gemaakt te worden wanneer haar antwoord niet naar praktisch ontvankelijk leven verwijst, oftewel niet verwijst naar wijsheid die leidt tot het leven te leven?

Hoe vicieus is mysterieus en andersom?

Schept de menselijke geest zijn eigen geloof? En zelfs de ervaring daar van?

Bijvoorbeeld van de “samenhang ” als zogenaamde geloofservaring, hetgeen tegelijkertijd de openbaring is van een eigenschap van de geest. Als het niet van buiten komt, komt het wel van binnen. Zelf geschapen ervaring.

Het zo te zien, geeft de geest inderdaad de ruimte om de verhalen kloppend te laten zijn. De eigenschap van de geest, op deze wijze ruim te zijn.